

NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK MESTERSZAK

INTERNATIONAL RELATIONS MASTERS

Záróvizsga tételsor (25 kérdés) – NETA MA

Final exam topics (25 questions) – IR MA

A tételek a tantárgyi programok irodalomjegyzékei alapján készültek, és a felkészülést segítő egyéb forrásokat is tartalmaznak. Az tételek közül kettőt kell húzni.

The topics are based on the course curricula and include additional materials to support preparation.
You must draw two topics from the list below.

I. EURÓPAI INTEGRÁCIÓ: TÖRTÉNET, INTÉZMÉNYEK ÉS GAZDASÁG / EUROPEAN INTEGRATION: HISTORY, INSTITUTIONS AND ECONOMY

1. Hogyan és milyen történelmi fordulópontok mentén alakult ki az európai integráció, és melyek voltak a fő politikai-gazdasági hajtóerők a II. világháború után napjainkig az integráció egyes korszakaiban?

How did European integration emerge through key historical turning points, and what were the main political and economic drivers from the post-World War II period to the present across its different eras?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Arató, K., & Koller, B. (2023). *Európa utazása. Integrációtörténet*. Átdolgozott, bővített, harmadik kiadás. Gondolat. ISBN: 978-963-556-276-3

Angol nyelvű / English:

Dinan, Desmond: *Europe Recast: A History of European Union* (2nd edition). London, Palgrave Macmillan, 2014. ISBN: 9781137436443,
<https://doi.org/10.1515/9781685850746>

2. Milyen integrációelméletek segítik az Európai Unió működésének és legitimitásának megértését, és hogyan változott az „európai egység” narratívája az egyes integrációtörténelmi korszakokban?

Which theories of integration help us understand the functioning and legitimacy of the European Union, and how has the narrative of “European unity” changed across different periods of integration?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Arató, K., & Koller, B. (2023). Európa utazása. Integrációtörténet. Átdolgozott, bővített, harmadik kiadás. Gondolat. ISBN: 978-963-556-276-3

Bóka, É. (2008). Az európai integráció. Elméletek történelmi perspektívában. Corvina.

Angol nyelvű / English:

Nugent, Neil: The Government and Politics of the European Union (8th Edition), London, Macmillan Education, 2017. ISBN: 9781137454096

<https://doi.org/10.1057/978-1-137-45410-2>

3. Milyen intézményi logika mentén épül fel az Európai Unió politikai rendszere, és hogyan oszlanak meg a szerepek az EU fő intézményei között?

What institutional logic structures the European Union’s political system, and how are roles divided among the EU’s main institutions?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Arató, K., & Koller, B. (Eds.). (2019). Az Európai Unió politikai rendszere. Dialóg Campus. ISBN: 978-963-531-074-6

https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/14718/728_ATMA_Az_Europai_Unio_politikai_rendszere_PDF.pdf

Simon, Z. (Eds.). (2013). Döntéshozatal és jogalkotás az Európai Unióban: Elmélet és gyakorlat. L’Harmattan. ISBN: 978-963-7343-24-7

<https://harmattan.hu/simon-zoltan-szerk-donteshozatal-es-jogalkotas-az-europai-unioban-1855>

Angol nyelvű / English:

Nugent, Neil: The Government and Politics of the European Union (8th Edition), London, Macmillan Education, 2017. ISBN: 9781137454096

<https://doi.org/10.1057/978-1-137-45410-2>

Hix, Simon, and Bjørn Høyland. The Political System of the European Union. 4th ed., Bloomsbury Academic, 2022

4. Hogyan működik az uniós döntéshozatal és jogalkotás a gyakorlatban (eljárások, szereplők, kompromisszumkénszerek), és milyen következményekkel jár ez a szakpolitikákra nézve?

How does EU decision-making work in practice (procedures, actors, bargaining and compromise), and what consequences does this have for EU policies?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Kende, T., Szűcs, T., & Jeney, P. (2018). Európai közjog és politika (5. kiadás). Saldo. ISBN: 978-963-295-755-5. <https://saldokiado.hu/europai-kozjog-es-politika-5-kiadas>

Ördögh Tibor (szerk.): Az Európai Unió szakpolitikai rendszere (Ludovika Egyetemi Kiadó, 2022). <https://openaccess.ludovika.hu/nke/catalog/view/120/1075/2661>

Simon, Z. (Eds.). (2013). Döntéshozatal és jogalkotás az Európai Unióban: Elmélet és gyakorlat. L'Harmattan. ISBN: 978-963-7343-24-7 <https://harmattan.hu/simon-zoltan-szerk-donteshozatal-es-jogalkotas-az-europai-unioban-1855>

Blutman, L. (2020). Az Európai Unió joga a gyakorlatban – a Brexit után (3., átdolg. kiadás). HVG-ORAC. ISBN: 978-963-258-493-5 https://orac.hu/Az_europai_unio_joga_a_gyakorlatban_a_brexit_utan

Osztovits, A. (2014). EU döntéshozatal. Nemzeti Közszerzői Intézet, Vezető- és Továbbképzési Intézet. <https://repozitorium.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/100258/106.pdf?sequence=1>

Angol nyelvű / English:

Nugent, Neil: The Government and Politics of the European Union (8th Edition), London, Macmillan Education, 2017. ISBN: 9781137454096 <https://doi.org/10.1057/978-1-137-45410-2>

Hix, Simon, and Bjørn Høyland. The Political System of the European Union. 4th ed., Bloomsbury Academic, 2022

5. Milyen lépcsőfokokon keresztül valósul meg a gazdasági integráció (vámunió, közös piac, belső piac, gazdasági és monetáris unió), és mik a belső piac működésének alapvető mechanizmusai?

Through what stages is economic integration achieved (customs union, common market, internal market, economic and monetary union), and what are the core mechanisms of the internal market?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Halmi Péter (2020): Európai gazdasági integráció. Ludovika / Dialóg Campus. ISBN-13: 978-615-6020-32-1

<https://openaccess.ludovika.hu/nke/catalog/download/225/1889/4394?inline=1>

Palánkai Tibor (2001): Az európai integráció gazdaságtana. AulaKiadó. ISBN: 963-9345-05-9 ISBN-13: 978-1526849434

Angol nyelvű / English:

Baldwin, Richard & Wyplosz, Charles (2022). The Economics of European Integration (7th ed.). McGraw Hill.

https://books.google.hu/books?id=ELuFEAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hu&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

6. Milyen logika és intézményi keret mentén működik a Gazdasági és Monetáris Unió, és hogyan alakította át a válságkezelés az uniós kormányzást?

What logic and institutional framework underpin the Economic and Monetary Union, and how has crisis management reshaped EU governance?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

István Benczes: Válság és válságrendezés a Gazdasági és Monetáris Unióban. A pénzügyi és gazdasági integráció forгатókönyvei ISBN: 978-963-454-347-3

Miklós Losoncz: Gazdaság- és pénzügypolitika az Európai Unióban ISBN: 978-963-394-551-3

Angol nyelvű / English:

Baldwin, Richard & Wyplosz, Charles (2022). The Economics of European Integration (7th ed.). McGraw Hill.

https://books.google.hu/books?id=ELuFEAAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=hu&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

Arató, Koller & Pelle (eds.) The Political Economy of the Eurozone in Central and Eastern Europe: Why In, Why Out? Routledge, 2021. ISBN: 978-1032034676

<https://www.routledge.com/The-Political-Economy-of-the-Eurozone-in-Central-and-Eastern-Europe-Why-In-Why-Out/Arato-Koller-Pelle/p/book/9781032034676>

7. Hogyan épül fel az Európai Unió költségvetése és közpénzügyei (bevételi források, kiadási szerkezet, ellenőrzés), és hogyan kapcsolódik mindez a politikai prioritásokhoz?

How is the EU budget and public finance structured (revenue sources, expenditure, control), and how does this relate to political priorities?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Kengyel, Ákos (ed.) (2020). Európai uniós politikák. Akadémiai Kiadó. ISBN: 978-963-454-541-5

Miklós Losoncz: Gazdaság- és pénzügypolitika az Európai Unióban ISBN: 978-963-394-551-3

Angol nyelvű / English:

Münc, Sybille & Heinelt, Hubert (eds.) (2022). EU Policymaking at a Crossroads: Negotiating the 2021–2027 Budget. Edward Elgar Publishing (New Horizons in European Politics series). ISBN-13 (print): 978-1788977654

International Monetary Fund (2025). Making the EU's Multiannual Financial Framework Fit for Purpose (IMF Working Paper WP/IEA/2025/114).

<https://www.imf.org/-/media/files/publications/wp/2025/english/wpiea2025114-print-pdf.pdf>

8. Milyen mintázatok és dilemmák jellemzik a tagállami Európa-politikákat, és hogyan értékelhető Magyarország uniós tagságának első két évtizede (2004–2025) politikai, intézményi és szakpolitikai szempontból?

What patterns and dilemmas characterize member-state EU policies, and how can Hungary's first two decades of EU membership (2004–2024) be assessed from political, institutional and policy perspectives?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Bíró-Nagy, A., & Medve-Bálint, G. (Eds.). (2024). 20 év az Európai Unióban: Magyarország uniós tagságának közpolitikai mérlege. Osiris Kiadó.

https://real.mtak.hu/212253/1/Biro-Nagy_Medve-Balint_20evazEUban.pdf

Marján, A. (Eds.). (2014). Magyarország első évtizede az Európai Unióban 2004-2014. Nemzeti Közszerkezet Egység.

Angol nyelvű / English:

Bíró-Nagy, A., & Medve-Bálint, G. (Eds.). (2025). The path of Hungary's EU membership: Navigating sovereignty, dependence, and economic development. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-94009-5>

<https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-031-94009-5>

*Európai integráció témában, még ajánlott források találhatóak:

Az **Európai Tükör** folyóirat egyes lapszámai:

<https://folyoirat.ludovika.hu/index.php/eumirror>

Az Európai Unió hivatalos honlapja: <https://european-union.europa.eu/>

II. VILÁGGAZDASÁG ÉS GLOBALIZÁCIÓ / WORLD ECONOMY AND GLOBALIZATION

9. Mit értünk világgazdaságon és milyen fő trendek határozzák meg a 21. század eleji globális gazdasági környezetet?

What do we mean by the world economy, and which major trends shape the global economic environment in the early 21st century?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Tolnai Ágnes (2010). Nemzetközi gazdaságtan. Grotius E-könyvtár.

Blahó, A., et al. (2008). Világgazdaságtan. Akadémiai Kiadó.

Angol nyelvű / English:

Krugman, Paul R. – Obstfeld, Maurice – Melitz, Marc: International Economics: Theory and Policy (Pearson Series of Economics) (10th Edition). London, Pearson, 2014. ISBN: 9780133423648

Stutz, Frederick P.: The World Economy: Geography, Business, Development (6th edition). Pearson India, 2014. ISBN: 978-933-25-3647-0

10. Hogyan szerveződik a nemzetközi kereskedelem a globális gazdaságban, és milyen szerepe van az intézményeknek a konfliktusok kezelésében?

How is international trade organized in the global economy, and what role do institutions play in managing conflicts?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Blahó, A., et al. (2008). Világgazdaságtan. Akadémiai Kiadó.

Bánrévy, G. (2015). A nemzetközi gazdasági kapcsolatok joga. Szent István Társulat.

Angol nyelvű / English:

Krugman, Paul R. – Obstfeld, Maurice – Melitz, Marc: International Economics: Theory and Policy (Pearson Series of Economics) (10th Edition). London, Pearson, 2014. ISBN: 9780133423648

Baldwin, Richard – Wyplosz, Charles: The Economics of European Integration. New York, McGraw-Hill, 2015. ISBN: 978-007-71-6965-C357

11. Hogyan működnek a globális értékláncok, és milyen szerepet játszanak a transznacionális/multinacionális vállalatok a termelés, technológia és hatalom új mintázatainak kialakításában?

How do global value chains work, and what role do transnational/multinational corporations play in shaping new patterns of production, technology, and power?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Blahó, A., et al. (2008). Világgazdaságtan. Akadémiai Kiadó.

Blahó, A. (2004). Világgazdaságtan 2. – Globális fejlődés, gazdaságdiplomácia. Aula Kiadó.

Angol nyelvű / English:

Krugman, Paul R. – Obstfeld, Maurice – Melitz, Marc: International Economics: Theory and Policy (Pearson Series of Economics) (10th Edition). London, Pearson, 2014. ISBN: 9780133423648

Stutz, Frederick P.: The World Economy: Geography, Business, Development (6th edition). Pearson India, 2014. ISBN: 978-933-25-3647-0

12. Milyen fő mechanizmusok mozgatják a nemzetközi pénzügyi folyamatokat és válságokat, és hogyan hatnak ezek a gazdaságpolitikai mozgástérre?

Which main mechanisms drive international financial flows and crises, and how do they affect room for manoeuvre in economic policy?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Blahó, A., et al. (2008). Világgazdaságtan. Akadémiai Kiadó.

Eichengreen, B. (2010). Lessons of the crisis for emerging markets. International Economics and Economic Policy, 7, 49–62.

Angol nyelvű / English:

Eichengreen, Barry: Lessons of the crisis for emerging markets. International Economics and Economic Policy, Vol. 7. (2010).

Cecchetti, Stephen G. – Schoenholtz, Kermit L.: Money, Banking and Financial Markets (4th Edition). New York, McGraw-Hill Education, 2014. ISBN: 9780078021749

13. Hogyan értelmezhető a növekedés és a fejlődés (a GDP növekedésen túl), és milyen fejlődésgazdaságtani keretek segítik a globális egyenlőtlenségek és felzárkózási pályák megértését?

How can we interpret the difference between growth and development (beyond GDP growth), and which development economics frameworks help explain global inequalities and catch-up trajectories?

Szakirodalom / Literature**Magyar nyelvű / Hungarian:**

Szentes, T. (2011). Fejlődésgazdaságtan. Akadémiai Kiadó.

Blahó, A., et al. (2008). Világgazdaságtan. Akadémiai Kiadó.

Angol nyelvű / English:

Todaro Michael P. – Smith Stephen C.: Economic Development. Pearson Education Limited,

Nissanke, Machiko, Ocampo, Jose Antonio: The Palgrave Handbook of Development Economics, 2019 ISBN 9783030140007

III. NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK A POSZT-BIPOLÁRIS KORBAN / INTERNATIONAL RELATIONS IN THE POST-BIPOLAR ERA**14. Milyen fő tendenciák jellemezték a nemzetközi rendszert 1990 után (intézmények, konfliktusok, globalizáció), és hogyan változott meg a nemzetállamok mozgástere?**

What main trends have characterized the international system since 1990 (institutions, conflicts, globalization), and how has the room for manoeuvre of nation-states changed?

Szakirodalom / Literature**Magyar nyelvű / Hungarian:**

John Baylis - Steve Smith - Patricia Owens: Világpolitika és globalizáció. Antall József Tudásközpont, 2021. ISBN: 9786155559761

(1163/2020. (IV. 21.) Korm. határozat Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiájáról.)

Angol nyelvű / English:

Lundestad, Geir (ed.): International Relations since the End of the Cold War. Oxford, Oxford University Press, 2013. ISBN: 9780199666430

Valentin Naumescu (ed.): Great Power's Foreign Policy. Brill, 2023. ISBN: 978-90-04-52344-9

15. Hogyan alakult át a diplomácia és a külpolitikai eszköztára a 20–21. század fordulóján, és milyen kontinuumok és törések azonosíthatók a diplomáciatörténetben?

How have diplomacy and the toolbox of foreign policy transformed at the turn of the 20th–21st centuries, and what continuities and breaks can be identified in diplomatic history?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Kissinger, H. (2008). Diplomácia. Panem Kft.

Angol nyelvű / English:

Cooper, Andrew F. –Heine, Jorge – Thakur, Ramesh: The Oxford Handbook of Modern Diplomacy (Oxford Handbooks). Oxford, Oxford University Press, 2013. ISBN: 9780198743668

Kissinger, Henry: Diplomacy. New York, Simon and Schuster, 1994. ISBN: 0671510991

16. Milyen tényezők formálták Magyarország kül- és biztonságpolitikáját 1989–2025 között, és hogyan értelmezhetők a stratégiai prioritások a külpolitikai doktrínák és dokumentumok tükrében?

Which factors shaped Hungary's foreign and security policy between 1989 and 2025, and how can strategic priorities be interpreted in light of foreign-policy doctrines and documents?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Gazdag, F. (Eds.). (2014). A magyar külpolitika 1989-2014. Nemzeti Közszolgálati Egyetem.

Bába Iván: Új diplomáciai lexikon I-II. kötet - A nemzetközi kapcsolatok kézikönyve. Kairosz könyvkiadó, 2021

https://real.mtak.hu/138676/1/uj_diplomaciai_lexikon.pdf

Gazdag, F. (2013). Magyar kül-, biztonság- és védelempolitikai dokumentumok 1990-2012. Nemzeti Közszerológálati Egyetem.

Angol nyelvű / English:

Jeszenszky, Géza: Hungary's foreign policy dilemmas after regaining sovereignty. Society and Economy, Vol. 29. No. 1. (2007).

Kun, G. (Ed.). (1993). Hungarian foreign policy: The experience of a new democracy. Center for Strategic and International Studies.
https://books.google.com/books/about/Hungarian_Foreign_Policy.html?id=t0TDEAAAQBAJ

17. Hogyan illeszkedik Magyarország a NATO- és EU-keretekbe, és milyen fő dilemmák, adaptációk és konfliktusok rajzolódnak ki a kül-, biztonság- és védelempolitikában 1989 után? Térjen ki az uniós közös kül- és biztonságpolitika intézményrendszerére és döntéshozatali folyamataira is, Magyarország vonatkozásában!

How does Hungary fit into the NATO and EU frameworks, and what are the main dilemmas, adaptations, and conflicts that have emerged in foreign, security, and defence policy since 1989? Please also discuss the institutional system and decision-making processes of the EU's common foreign and security policy in relation to Hungary.

Szakerodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Országgyűlés Hivatala. (2021). Az Európai Unió és a transzatlanti partnerség (Infojegyzet 2021/64).
https://www.parlament.hu/documents/10181/39233854/Infojegyzet_2021_64_EU_transzatlanti_partnerseg.pdf

Tálas, P., & Csiki, T. (Eds.). (2014). Magyar biztonságpolitika, 1989–2014: Tanulmányok. Nemzeti Közszerológálati Egyetem, Stratégiai Védelmi Kutatóközpont.
<https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/magyar-biztonsagpolitika-1989-2014-original.original.pdf>

Csiki, T. (2016). Kelet-Közép-Európa biztonság a varsói NATO-csúcstalálkozó eredményeinek tükrében. Nemzet és Biztonság – Biztonságpolitikai Szemle, 9(6).

Szenes Zoltán, Siposné Kecskeméthy Klára: NATO 4.0 és Magyarország / 20 év tagság – 30 év együttműködés. Zrínyi Kiadó 2019, ISBN: 9789633277706

Molnár Anna: Nemzetközi (biztonsági) szervezetek: In: Hausner, Gábor (szerk.) Honvédelmi alapismeretek, Budapest, Magyarország : Ludovika Egyetemi Kiadó (2026) 290 p. pp. 79-103. p.

Molnár, A. (2018). Az Európai Unió külkapcsolati rendszere és eszközei. Dialóg Campus Kiadó. ISBN:978-615-5877-06-3

Molnár, A. (2022). A közös kül- és biztonságpolitika és a közös biztonság és védelempolitika. In: Ördögh, Tibor (szerk.): Az Európai Unió szakpolitikai rendszere. Budapest, Ludovika Egyetemi Kiadó, 2022. pp. 493-516. ISBN: 9789635317479

Angol nyelvű / English:

Péczeli, Anna: Comparing Trends in the Relations of Central European Countries with the United States. In: Péczeli, Anna (ed.) The Relations of Central European Countries with the United States. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2020. ISBN: 978-963-531-087-6

Molnár, A. (2024) The EU's Common Security and Defence Policy in the Context of European Strategic Autonomy In: Zombory, Katarzyna; Szilágyi, János Ede (szerk.) Shielding Europe with the Common Security and Defence Policy: The EU Legal Framework for the Development of an Innovative European Defence Industry in Times of a Changing Global Security Environment. Miskolc, Magyarország, Budapest, Magyarország: Central European Academic Publishing, 35-72.

Molnár Anna, Csiki Varga Tamás: EU Power (Strategic Autonomy) in a Multipolar World In: Molnár, Anna; Jakusné, Harnos Éva; Szenté-Varga, Mónika (szerk.) Security, Resilience and Sustainability of the European Union: Handbook. Budapest, Magyarország: Ludovika Egyetemi Kiadó (2023), 9-31.

18. Mit ad hozzá a regionális megközelítés a nemzetközi kapcsolatok elemzéséhez, és hogyan értelmezhetők a régiók, mint politikai, gazdasági és biztonsági viszonyrendszerek?

What does a regional approach add to the analysis of international relations, and how can regions be interpreted as political, economic and security constellations?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Háda, B., & N. Rózsa, E. (Eds.). (2016). Regionális tanulmányok (egyetemi jegyzet). Nemzeti Közszerkesztési Intézet.

Angol nyelvű / English:

Buzan, B., & Wæver, O. (2003). Regions and powers: The structure of international security. Cambridge University Press. (ISBN 9780521891110)
https://books.google.hu/books/about/Regions_and_Powers.html?id=N3LfkrrNM4QC&redir_esc=y

19. Milyen fő elméleti irányzatok magyarázzák a nemzetközi politikát, és milyen erősségeik/korlátaik vannak az aktuális konfliktusok értelmezésében?

Which major theoretical approaches explain international politics, and what are their strengths and limits in interpreting current conflicts?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Burchill, S., & Linklater, A. (Szerk.). (2019). A nemzetközi kapcsolatok elméletei (Kalmár, A., & Gyárfás, V., Ford.). Typotex; Pázmány Péter Katolikus Egyetem. https://www.typotex.hu/upload/book/10501/Burchill_A_nemzetkozi_kapcsolatok_elmeletei_reszlet.pdf

Fukuyama, F. (2014). A történelem vége és az utolsó ember. Európa.

Huntington, S. P. (2019). A civilizációk összecsapása és a világrend átalakulása. Európa Könyvkiadó.

Szilágyi, I. (2018). Geopolitika. Paigeo.

Angol nyelvű / English:

Dunne, T., Kurki, M., & Smith, S. (Eds.). (2021). International Relations Theories: Discipline and Diversity (5th ed.). Oxford University Press.

Huntington, Samuel: The clash of civilizations and the re-making of world order. Foreign Affairs, Vol. 72. No. 3. (1993).

Brooks, Stephen G. – Wohlforth, William C.: World Out of Balance: International Relations Theory and the Challenge of American Primacy. Princeton, Princeton University Press, 2008. ISBN: 9780691137841

IV. ÁTALAKULÓ NEMZETKÖZI RENDSZER, 21. SZÁZADI KIHÍVÁSOK / TRANSFORMING INTERNATIONAL ORDER: 21ST-CENTURY CHALLENGES

20. Mit jelent a „világrend” fogalma a 21. században, és hogyan függ össze a nagyhatalmi dinamika, a geostratégia és az intézményi rend alakulása?

What does the concept of “world order” mean in the 21st century, and how does it relate to great-power dynamics, geostrategy and the evolution of institutional order?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Kissinger, H. (2015). Világrend. Antall József Tudásközpont.

Vörös Zoltán - Tarrósy István: Az átalakuló világrend és a pólusok elmélete. In: Vörös Zoltán - Tarrósy István (szerk.): Átalakuló világrend. Az unipoláris pillanat vége? Ludovika Egyetemi Kiadó, 2024

https://real.mtak.hu/226316/1/9789636530877_1222_00.pdf

Contextualizing the "Trump Doctrine": Realism, transactionalism and the civilizational agenda FIIA Analysis, FIIA Publications 11/2018 The Center on US Politics and Power Global Security and Governance https://fiia.fi/wp-content/uploads/2018/11/analysis10_trump_doctrine3.pdf

Angol nyelvű / English:

Kissinger, Henry: World Order: Reflections on the Character of Nations and the Course of History. London, Penguin, 2015. ISBN: 0141979003

Ikenberry, G. J. (2020). A world safe for democracy: Liberal internationalism and the crises of global order. Yale University Press.

21. Milyen szerepet játszik a földrajz, az erőforrások és a térbeli összekapcsoltság a konfliktusok és együttműködések magyarázatában, és hogyan integrálhatók ezek a szempontok a külpolitikai elemzésbe?

What role do geography, resources, and spatial connectivity play in explaining conflict and cooperation, and how can these perspectives be integrated into foreign-policy analysis?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Marshall, T. (2019). A földrajz fogságában: Tíz térkép, amely mindent elmond arról, amit tudni érdemes a globális politikai folyamatokról. Park Könyvkiadó.

Szilágyi, I. (2018). Geopolitika. Paigeo.

Angol nyelvű:

Marshall, Tim: Prisoners of geography. Ten maps that explain everything about the world. New York, Scribner, 2016. ISBN: 9781783961412

Tuathail, Darby at al.: The Geopolitics Reader. Routledge, London and New York, 2nd Edition, 2003. <https://frenndw.files.wordpress.com/2011/03/geopol-the-geopolitics-reader.pdf>

22. Hogyan értelmezhető az Egyesült Államok globális szerepe és a transzatlanti kapcsolatrendszer átalakulása a 21. században (stratégiai prioritások, szövetségi rendszerek, válságok)?

How can the United States' global role and the transformation of transatlantic relations be interpreted in the 21st century (strategic priorities, alliances, crises)?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Magyarics, T. (2008). Az Amerikai Egyesült Államok története. Kossuth.

National Security Strategy of the United States of America November 2025.
<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>

Csizmazia Gábor – Eszterhai Viktor – Tárnok Balázs: Trump 2.0 hatása Európa helyére az átalakuló világrendben. John Lukacs Világrend Elemzések, 2025/1
[https://www.uni-nke.hu/document/jli-uni-nke-hu/JL%20Vil%C3%A1grend Elemzesek 2025%201.pdf](https://www.uni-nke.hu/document/jli-uni-nke-hu/JL%20Vil%C3%A1grend%20Elemzesek%202025%201.pdf)

Angol nyelvű / English:

The White House. (2022). National Security Strategy (October 2022).
<https://bidenwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf>

Brooks, Stephen G. – Wohlforth, William C.: World Out of Balance: International Relations Theory and the Challenge of American Primacy. Princeton, Princeton University Press, 2008. ISBN: 9780691137841

Brzezinski, Zbigniew: Strategic Vision. New York, Basic Books, 2013. ISBN: 9780465061815

National Security Strategy of the United States of America November 2025.
<https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>

23. Határozza meg a Kínai Népköztársaság helyét és szerepét a globális térben, különös tekintettel arra, hogy milyen hatást gyakorol a globális gazdasági, politikai és katonai folyamatokra.

Please define the place and role of the People's Republic of China in the global world, with particular focus on its impact on global economic, political, and military developments.

Szakirodalom/Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

P. Szabó Sándor – Horváthné Varga Polyák Csilla (szerk.): Lehetőségek és kihívások a magyar-kínai kapcsolatok területén – I. kötet. Politikai kapcsolatok, Dialóg Campus, Budapest 2020. ISBN: 9789635312016.

P. Szabó Sándor – Horváthné Varga Polyák Csilla (szerk.): Lehetőségek és kihívások a magyar-kínai kapcsolatok területén. II. kötet: Gazdasági kapcsolatok.,

Nemzeti Közzolgálati Egyetem Közigazgatási Továbbképzési Intézet, Budapest
2020. ISBN: 9789634981435; 8-32.

Angol nyelvű:

Naughton, Barry: The Chinese Economy: Adaptation and Growth. 2nd edition., The MIT Press, Cambridge (MA) – London 2018. ISBN: 9780262534796.

Lind, Jennifer: Back to Bipolarity: How China's Rise Transformed the Balance of Power. *International Security*, Vol. 49, No. 2 (Fall 2024), pp. 7–55, (https://doi.org/10.1162/isec_a_00494)

24. Hogyan értelmezhető Oroszország és a posztszovjet térség szerepe az európai biztonsági rendben, és milyen strukturális tényezők alakítják a régiót a hidegháború után?

How can Russia and the post-Soviet space be interpreted within Europe's security order, and which structural factors have shaped the region after the Cold War?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

Rácz, A. (2020). Oroszország biztonságpolitikai törekvései a poszt-szovjet térségben. NKE, Stratégiai Védelmi Kutatóközpont (Védelmi Tanulmányok).

Dunay Pál: A posztszovjet térség: Európa békétlen keleti vége. *Nemzet és Biztonság*, 2022/4. szám, https://real.mtak.hu/170729/1/01_dunay_4-37_nemzet_es_biztonsag_2022_04.pdf

Tálas, Péter Henrik és Csiki, Tamás (2024) Az orosz–ukrán háború hatásainak közös és eltérő vonásai a széles értelemben vett kelet-közép-európai régióban = The Common and Divergent Features of the Effects of the Russian-Ukrainian War in the Wider Central and Eastern European Region. *NEMZET ÉS BIZTONSÁG: BIZTONSÁGPOLITIKAI SZEMLE*, 17 (2). pp. 195-215. ISSN 1789-5286

Angol nyelvű / English:

Sakwa, R. (2017). *Russia against the rest: The post-Cold War crisis of world order*. Cambridge University Press.

Dugin, Alexander: *Last war of the World-Island: the Geopolitics of contemporary Russia*. Arktos, 2015. ISBN:1910524379

25. Milyen strukturális és belpolitikai tényezők vezettek a Közel-Kelet átalakulásához és válságaihoz (Iszlám Állam, arab tavasz, államkudarc, nem állami szereplők)?

Which structural and domestic political factors have driven the transformation and crises of the Middle East (Islamic State, Arab Spring, state failure, non-state actors)?

Szakirodalom / Literature

Magyar nyelvű / Hungarian:

N. Rózsa, E. (2025). A sokszínű Közel-Kelet. Osiris Kiadó.

Csicsmann, L. (2024). Normalizáció és regionális rend a tágabb Közel-Keleten: A deeszkaláció hatása a gyenge államokra és a proxykonfliktusokra. *Külügyi Szemle*, 23(1). https://doi.org/10.47707/Kulugyi_Szemle.2024.1.2

Rostoványi, Zs. (2020). Az iszlám és a 21. század. L'Harmattan Kiadó.
https://real.mtak.hu/137433/1/arcanum_rostovanyi%20iszlam.pdf

N. Rózsa, E. (2015). Az arab tavasz. Osiris.

N. Rózsa, E. (2005). Nemzeti identitás és külpolitika a Közel-Keleten és Kelet-Ázsiában. TLA.

Angol nyelvű / English:

Fawcett, L. (Ed.). (2023). *International relations of the Middle East* (6th ed.). Oxford University Press.

Goldschmidt, Arthur Jr: *A Concise History of the Middle East*. Abingdon, Westview Press,

Berger, Lars – Kubbig, Bernd W. – N. Rózsa Erzsébet: *The Arab Spring and the Three 'Hegemons of the Gulf': The Quest for Regional Primacy of Iran, Saudi Arabia, and Qatar in View of the Helsinki Conference*. Policy briefs for the Middle East Conference on a WMD/DVS free zone, Policy_Brief, No.42. (2015).